

پاسخنامه مدارس شهرستان

پایه :	۲	موضوع :	نحو ۲
تاریخ :	۹۱/۰۶/۰۶	ساعت :	۱۸

نام کتاب: سیوه طی - از اول کتاب تا ابتدای باب الفاعل + تجزیه و ترکیب نیمه اول جزء ۳۰

لطفاً به همه سوالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه به سؤال آخر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

سوالات تستی:

۱. در جمله «الیس الله بعزیز» اگر کلمه‌ای بر خبر عطف شود ...
- ا. رفع و نصبش جایز است
- ب. نصبش واجب است
- ج. جر و نصبش جایز است
- د. جرش واجب است
۲. با توجه به جای خالی، گزینه غلط را مشخص کنید: الحاق نون وقایه همراه با یاء متکلم در ..... است.
- ا. لیت زیاد
- ب. لعل زیاد
- ج. «إن» مساوی با عدم الحاق
- د. «لکن» مساوی با عدم الحاق
۳. در «ویل للمطففین» مسوغ ابتداء به نکره چیست؟
- ا. جار و مجرور بودن بودن خبر
- ب. دعا بودن مبتدا
- ج. موصوف بودن مبتدا
- د. عامل بودن مبتدا
۴. علت بناء «هنا» چه نوع شباهتی است؟
- ا. افتقاری
- ب. وضعی
- ج. معنوی
- د. اهمالی

تشریحی:

۱. اعراب نیابتی اسماء سته را همراه با شرایط آن بنویسید. ب. مراد از «قصر» و «نقص» در اسماء سته چیست؟ ۲۹ و ۳۰
- ا. رفع به واو و نصب به الف و جر به یاء. شرایط: ۱. اضافه به غیر یاء متکلم ۲. عدم تصغیر (مکبر بودن) ۳. عدم تشبیه و جمع (مفرد بودن).
ب. قصر یعنی در تمام حالات با الف بودن، نقص یعنی اعراب به حرکات.

۲. ا. «افعال شروع» را نام ببرید. ب. آیا «أن» به خبر این افعال متصل می‌شود؟ چرا؟ ۱۱۵
- ا. أنشأ، طفق، جعل، أخذ، علق
- ب. به خبر این افعال «أن» متصل نمی‌شود؛ چون این افعال دلالت بر زمان حال و شروع حصول خبر می‌کنند ولی «أن» برای استقبال است.

۳. مقصور و منقوص - در اسم‌های معتل - را همراه با مثال تعریف کرده، اعراب آن را در سه حالت رفع و نصب و جر بنویسید. ۴۰
- المقصور ما آخره الف لازمة: الاعراب فيه قَدَر (تمامی اعراب‌ها در آن مقدر است)؛ مانند: مصطفی.
- المنقوص: ما آخره یاء خفيفة لازمة تلو كسرة: نصبش بر یاء ظاهر می‌شود ولی رفع و جرش، در تقدیر است؛ مانند: مُرتقی - قاضی.

أ. اصل در جمله، استقلال است؛ لذا برقراری ارتباط بین جمله خبر و مبتدا، نیازمند رابط است. ب. موارد غیر محتاج به رابط: تکرار لفظ مبتدا، وجود لفظی عام در جمله خبر که مبتدا را هم شامل شود، مرادف و هم معنا بودن جمله خبر با مبتدا.

* و وصل ما بذی الحروف مبطل * إعمالها و قد یبقی العمل.

۵. با توجه به بیت بالا، آمدن «ما»ی زانده بر سر حروف مشبّهة بالفعل چه تغییراتی در این حروف ایجاد می‌کند؟ چرا؟

سبب می‌شود این حروف در اسم و خبر عمل نکنند؛ زیرا با اضافه شدن این «ما»، اختصاص به اسماء از بین می‌رود. البته در «لیت» بعد از آمدن «ما» ابطال جایز است (نه واجب).

۶. أ. «موصولات حرفی» را نام ببرید. ب. چه چیزهایی می‌تواند صله موصولات اسمی واقع شود؟ شرایط هر یک را ذکر کرده و مثال بزنید. ۷۰-

۶۲-

أ. موصولات حرفی: أن - أن - لو - ما - کی.

ب. صله موصول: جمله خبریه خالی از معنای تعجب و دارای معنای معهود (غالباً) مثل: «الذی ضرب زیداً». شبه جمله: ظرف و جار و مجرور تام مثل: «من عندی - الذی فی الدار». صله الف و لام موصوله: صفت صریح است. مثل: «الضارب»

۷. أ. شرایط «لای نفی جنس» برای اینکه عمل «إن» را انجام دهد، چیست؟ ب. چرا این لا رفع یا جرّ نمی‌دهد؟ ۱۲۸

أ. شرایط: اسمش نکره باشد و با لا فاصله نداشته باشد.

ب. رفع نمی‌دهد تا توهم نشود که اسمش مرفوع بنا بر ابتدائیت است و جرّ نمی‌دهد تا توهم نشود این اسم مجرور به «من» مقدر است.

۸. هر یک از کلمات مشخص شده را ترکیب کنید.

أ. أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهَادًا ج. مفعول دوم نجعل
ب. و إذا الصُّحُفُ نُشِرَتْ ج. فعل و نائب فاعل مفسر فعل شرط محذوف
ج. فأین تذهبون ج. مفعول فیه

د. هل أتاک حدیث موسیٰ إذ ناداه ربُّه بالواد المقدس طوی ج. عطف بیان یا بدل (از حدیث)

۹. وزن افعال زیر را بنویسید.

أ. یُدْرِی ج. یُفْعِلُ
ب. یَزْکِی ج. یَنْفَعِلُ
ج. اِکْتَالُوا ج. یَسْتَفْعُونَ
د. یَسْتَوْفُونَ